

F. A terápiás kutyák vizsgaszabályzata

1. A vizsgán való megfelelés általános követelményei

A párosnak a vizsgán azt kell bizonyítania, hogy mindketten kiegyensúlyozottak, és bármilyen környezetben képesek hatékonyan együttműködni a foglalkozás sikeressége érdekében.

A vizsga két részből áll, amelyek időben elkülönülnek egymástól:

1. A temperamentum vizsgálat.

Ez egyrészt engedelmességi feladatokból, másrészt pedig a kutya általános készségeit, a páros terápiás munkára való alkalmasságát felmérő tesztekkel tevődik össze oly módon, hogy a leendő terápiás kutya és felvezetője kontrollált módon szembesül bizonyos valós terápiás foglalkozásokon előforduló ingerekkel. Aki a temperamentum teszten megfelelt, csak az mehet tovább a második fordulóra.

2. Valós terápiás szituáció, meghatározott fejlesztési gyakorlatok végrehajtása.

A valós terápiás helyzetben végrehajtott fejlesztő gyakorlatot egy olyan fogadó Intézményben kell megvalósítani, ahol már vizsgázott kutyával és felvezetővel aktuálisan folyik kutyás terápia, és amely regisztrálva van a Közreműködő Szervezet honlapján (az ott előírt módon és adatokkal)

Sem temperamentum vizsgálatra sem pedig a terápiás kutyák második részvizsgájára nem bocsátható tüzelő, vagy szoptató szuka, illetve a vemhesség előrehaladott állapotában (35. napon túl) lévő szuka.

2. Az értékelés általános szempontjai:

A vizsga mindkét fordulójában mind a felvezető, mind pedig a kutya viselkedése értékelésre kerül. Az értékelés általános szempontjai a következők:

- a kutya mindenkor és mindenféle körülmények között kiegyensúlyozott viselkedést mutat
- a kutya szeret interakcióba lépni idegen emberekkel
- a kutya a nagyon erős környezeti ingereket, zajokat, szagokat, testi kontaktust, hirtelen mozdulatokat is jól tűri
- a felvezető állandóan figyeli a kutyát, és megfelelően reagál annak viselkedésére és a környezeti ingerekre
- a felvezető sohasem használ fojtó- vagy szöges nyakörvet, haltit,
- a felvezető a feladatok közben nem stresszeli indokolatlanul a kutyáját, nem használ erőszakot (sem tetteleg, sem szóban), nem okoz szándékosan fájdalmat a kutyának
- a felvezető a kutya kontrollálását optimális szinten végzi, mind a túlkontrollálás, mind pedig a kontroll hiánya a terápiás feladat betöltésének rovására megy és ezért nem kívánatos

-a felvezető és kutyája megfelelő együttműködést képes kialakítani a terápiás csoport vezetőjével, valamint a terápiában részt vevő személyekkel

-az olyan helyzetekben, ahol a felvezető nem kap konkrét információt arról, hogyan irányítsa a kutyáját, a kutyával saját belátása szerint bánjon, a szerint kell irányítsa/kezelje a kutyát, ahogy az szerinte terápiás kutyától elvárható az adott helyzetben

-az egyes feladatok között a felvezető rövid időre pihentetheti a kutyát, oldhatja az állat feszültségét, ha úgy érzi, hogy szükséges.

A többi feladatban mutatott teljesítménytől függetlenül a teljes vizsgát sikertelenre kell értékelni, amennyiben

-a kutya kitámad, kapkod, az agresszió nyílt jeleit mutatja (morog, vicsorog, hátán borzolja a szőrét), hisztérikusan ugat vagy vonyít

-a kutya erős, kontrollálhatatlan félelmi reakciót mutat, a szituációban résztvevőket megijeszti, fellöki, elrántja (pórázon vezetéskor), nekik bármilyen módon fájdalmat okoz.

-a felvezető a kutyával durván bánik

-a kutya vizelet vagy székletet ürít.

3. Vizsgafeladatok I: A temperamentum vizsgálata

Az első részvizsga helyszíne egy megfelelő méretű (legalább 600 m²), zavarásmentes terület, a terület beláthatóságát zavaró felszíni kiemelkedések (pl. domb) és tereptárgyak nélkül (tehát a terület egy adott pontján állva a területen szabadon mozgó kutya szemmel végig jól követhető kell legyen). Szükséges továbbá egy minimum 10, de maximum 30 m²-es zárható, kellően megvilágított, tiszta helyiség az egyes vizsgafeladatokhoz (lásd alább) szükséges eszközökkel. A temperamentum vizsga helyszíne nem lehet a vizsgáló kutya mindennapos tartózkodási helye. A feladatok végrehajtása közben jutalomfalatot, labdát, stb. nem szabad használni, kivéve a 3.6. feladatot. A feladatok között a vizsgáló személy (továbbiakban: Felvezető) oldhatja, jutalmazhatja kutyáját.

3.1.

Helyszín: Szabad terület.

Feladat célja: vezethetőség, idegen emberrel és idegen kutyával való találkozáskor mutatott reakció vizsgálata.

Feladat leírása: Egy előre meghatározott pontról elindul a vizsgáló páros, velük szemben pedig egy ismeretlen felnőtt (amennyiben a vizsgabiztosok közül van, aki a feltételnek megfelel, akkor ő legyen az) békésen viselkedő idegen kutyával pórázon közeledik. Megállítja a

Felvezetőt, kezét fognak és kb. fél percig beszélgetnek. A Felvezető kutyáját nem ültetheti és nem fektetheti le sem testjellel sem vezényszóval.

A feladat értékelése:

„Megfelelő”: A kutya laza pórázon sétál, visszafogottan érdeklődik az idegen kutya iránt, s magától, vagy a Felvezető kontrollálásának hatására nyugodtan viselkedik testközelben is. A Felvezető beszélget az idegennel, figyelmét legfeljebb részben köti le a kutyája.

„Nem megfelelő”, ha a vizsgáló kutya az idegen kutya és/vagy ember iránt fokozottan érdeklődik (felugrál, játszani akar) illetve félelmet vagy agressziót mutat és a Felvezető ezt nehezen tudja kontrollálni, illetve figyelmét teljes mértékben a kutya megfékezése köti le.

3.2.

Helyszín: Szabad terület.

Feladat célja: Viselkedés vizsgálata, szokatlan viselkedésű emberek közelítik meg a párost és teremtenek vele kapcsolatot.

Feladat leírása: Szokatlanul mozgó és gesztikuláló (bicegve hadonászó) 2 ember, parfümmel erősen beillatosított felsőruházatban közelíti meg a párost, üdvözlök a gazdát. Ezután kapcsolatot teremtenek a kutyával, megsimogatják. Az egyik bizonytalanul a kutya felé nyúlkál és mindig visszakapja a kezét simogatásnál, a másik ügyetlenül simogat, majd lefogó ölelést alkalmaz. A Felvezető segíthet a kutyának a szituáció megfelelő kezelésében.

A feladat értékelése:

„Megfelelő”: A kutya barátságosan vagy közömbösen viselkedik, jól tűri a simogatást és az ölelést. A feladat akkor is „Megfelelő”, ha a kutya enyhe félelmet és/vagy elkerülést mutat, és/vagy a lefogó ölelésből kihúzza a fejét, de a Felvezető kényszerítés nélkül is ott tudja tartani a kutyát (póráz nem feszülhet, a Felvezető nem foghatja sem a kutyát, sem a nyakörvet), s három percen belül eléri hogy az idegen megsimogathassa illetve megölelhessen.

„Nem megfelelő”: A kutya feltűnően fél vagy agresszív, és/vagy olyan mértékű elkerülést mutat, hogy a Felvezető nem, vagy csak fizikai kényszerrel tudja 3 percen belül a helyzetben tartani.

3.3.

Helyszín: Szabad terület.

Feladat célja: Viselkedés vizsgálata, csoportban.

Feladat leírása: Minimum 6 ember körbe veszi a kutyát attól kb. 5-6 méterre, majd elindulva odamennek a pároshoz, és nagyjából egyszerre megsimogatják, főleg a kutya hasát, tarkóját, marját. 5-10 másodperc elteltével két ember egymásra kiabál. Ezt követően a 6 ember elbúcsúzik a párostól, közben az egyik „véletlenül” hátulról nekimegy a kutyának és a lábával

(lehetőleg térdrel) meglöki azt. A Felvezető belátása szerint folyamatosan segíthet a kutyának (motiválhatja, dicsérheti, feladatot adhat neki, de jutalomfalatot vagy tárgyat nem mutathat vagy adhat a kutyának).

A feladat értékelése:

„Megfelelő”: A kutya barátságos/közömbös, idegenek között laza pórázon vezethető. Kellemetlen érintésre legfeljebb odafordul, nem menekül, nem agresszív, nem fél (fület nem csapja hátra, farkát nem húzza be, nem remeg, stb). Ugyancsak „Megfelelő” a minősítés, ha a kutya a hirtelen ingerektől ugyan kissé megijed, megugrik, de a Felvezető észreveszi és sikerül megfelelően kontrollálnia az állatot (a kutya megnyugszik, de legalábbis passzívan tűri a simogatást, de nem fél).

„Nem megfelelő”: A kutya a hirtelen ingerektől megijed, megugrik, vagy kontrollálhatatlanná válik és a Felvezető egyáltalán nem tud vagy nem is akar kutyájára hatni. A feladat minősítése akkor is „Nem megfelelő” ha a kutya a fenyegetés, agresszió ritualizált jeleit mutatja vagy fél.

3.4.

Helyszín: Szabad terület.

Feladat célja: A kutya engedelmességének, kontrollálhatóságának vizsgálata.

Feladat leírása: Az egyik vizsgabiztos utasítására a Felvezető a következő engedelmességi feladatokat hajtja végre a kutyával: a Felvezető által választott oldalon láb mellett követés póráz nélkül irányváltásokkal, felszólításra. Eközben felszólításra 2-2 alkalommal leülteti és lefekteti a kutyát. Majd a Gazda megállítja, és helyben maradásra utasítja a kutyát (a testpozíciót szabadon választhatja meg). Ezt követően 10 méterre eltávolodik tőle és szemben állva vele, nézi (2 perc). Ha közben a kutya elmozdul, szükség esetén rászólhat, vagy visszamehet hozzá, hogy utasítsa a helyben maradásra. A vizsgáztató jelzésére visszamegy a kutyához. A helyben maradás előtti feladatok során a vizsgáló párostól 15 méterre, ahol az engedelmességi gyakorlat zajlik, egy idegen kutya és gazdája labdázik. A Felvezető a labdát a vizsgáló párostól távolodó irányba dobálja a kutyájának.

A feladat értékelése:

„Megfelelő”: A kutya a Felvezetőnek póráz nélkül engedelmeskedik, a Felvezető mellett megy, követi a tempó- és irányváltásokat, legfeljebb háromszor ismételt utasítás, illetve kézjel eredményeképpen mindig végrehajtja az utasítást. A kutya a helyben maradásból 2 percen keresztül legfeljebb testhelyzetet vált vagy legfeljebb egy alkalommal elhagyja ugyan a helyét, de nem távolodik el 1,5 méternél messzebbre, s a Felvezető képes utasítással eredeti testhelyzetbe helyezni a kutyát (eközben megengedett, hogy a Felvezető visszamenjen a kutyához és ne csak a távolból utasítsa).

„Nem megfelelő”: Előfordul, hogy a kutya a harmadik felszólításra sem hajtja végre a parancsot és/vagy ha a kutya a szabadon követésben 1,5 méternél távolabb elmegy a Felvezető mellől és nem lehet háromszori próbálkozással sem visszahívni. A helyben maradásnál a kutya több mint

egy alkalommal elhagyja a helyét, vagy ugyan csak egyszer megy el, de ekkor több mint 2 méterre eltávolodik.

A többi feladatban mutatott teljesítménytől függetlenül a teljes vizsgát sikertelenre kell értékelni, amennyiben ez a vizsgafeladat „Nem megfelelt” minősítést kapott.

3.5.

Helyszín: szabad terület.

Feladat célja: A kutya engedelmességének, kontrollálhatóságának vizsgálata.

Feladat leírása: Az előző feladat folytatása: ezután a vizsgabizottság központi tagja vagy elnöke (továbbiakban idegen) pórázra veszi a kutyát, és lábnál követésben 2-2 alkalommal leülteti, lefekteti. Az idegen nem kontrollálja a kutya vezetés közbeni nem megengedhető viselkedését (pórázrángatás, póráz jelzésszerű rántása nem megengedett), de a tőlük pár méterre várakozó Felvezető szükség esetén vezényszóval vagy kézjellel utasíthatja a kutyát.

A feladat értékelése:

„Megfelelő”: A kutya az idegennek pórázon engedelmeskedik, legfeljebb háromszor ismételt utasítás, illetve kézjel eredményeképpen mindig végrehajtja az utasítást.

„Nem megfelelő”: Előfordul, hogy a kutya a harmadik felszólításra sem hajtja végre a parancsot, vagy ha a kutya el akar menni az őt vezető idegen mellől, nagyon erősen húzza a pórázt, szemmel láthatóan menekülni próbál, és nem lehet háromszori próbálkozással sem visszahívni láb mellé.

A többi feladatban mutatott teljesítménytől függetlenül a teljes vizsgát sikertelenre kell értékelni, amennyiben ez a vizsgafeladat „Nem megfelelt” minősítést kapott.

3.6.

Helyszín: szabad terület.

Feladat célja: A kutya engedelmességének, kontrollálhatóságának vizsgálata.

Feladat leírása: a Felvezető egy közös játékra elengedi a kutyáját a vizsgán részt vevő 3 másik kutyával 2 percre. Ha nem szerepel a vizsgán 4 kutya, akkor a szervezet tetszőleges 3 másik kutyája részt vehet a feladatban, de nem lehet közöttük tüzelő szuka. 2 perc után a Felvezető behívja a kutyáját. A Felvezetőnek és a többi kutya gazdáinak saját belátásukra van bízva, hogy a feladat közben kutyájukkal mit tesznek, de pórázra nem vehetik és nem érhetnek hozzá kutyájukhoz. Behíváshoz azonban használhatnak 1-2 jutalomfalatot vagy 1 apporttárgyat.

A feladat értékelése:

„Megfelelő”: A kutya behívható a Felvezető legfeljebb háromszori próbálkozására (extrém kiabálás, ordítás nem elfogadható). A kutya nem mutat nyílt agressziót vagy félelmet sem a kutyákkal, sem a többi gazdával.

„Nem megfelelő”: A Felvezető háromszori próbálkozás ellenére sem tudja behívni kutyáját. Nyílt agressziót mutat másik kutyával vagy emberrel szemben vagy fél a kutya az idegen kutyáktól emberektől. A Felvezető nem ismeri fel kutyája nem megfelelő kommunikációját, rosszul reagál a kutya viselkedésére (pl. fegyelmezés helyett rádicsér).

3.7.

Helyszín: Berendezett szűk szoba (kb. 10-25 m²) Jelen vannak: Idegen ember, a vizsgázó kutya és gazdája, vizsgabizottság tagjai.

Feladat célja: Apportkészség, játék közbeni együttműködési készség és kontrollálhatóság tesztelése, az őrző-védő kiképzéshez kapcsolódó agresszív késztetések meglétének kizárása.

Feladat leírása: A helyiségben a vizsgáztatók (2-3 fő) a vizsgafeladatok végrehajtásában közreműködő személy, a Felvezető és a kutya tartózkodik. Az ajtó csukva, a Felvezető csendben áll a fal mellett és egyszer elküldheti játszani a kutyát. A vizsgáztató szabadon játszik a kutyával a rendelkezésre álló tárgyakkal, az alábbi megkötések szerint: 1 percig: labda vagy más gumijáték, majd 1 percig egy erős rongy vagy kötéldarab. (A Felvezető mindvégig jelen van, de nem avatkozhat bele, csöndben a kutya felé fordulva mozdulatlanul áll.). A játék során a vizsgáztatónak törekednie kell arra, hogy legalább kétszer eldobja mindkét típusú játéktárgyat, biztatva a kutyát, hogy hozza vissza azt és törekednie kell arra, hogy legalább egyszer el is vegye azokat a kutyától, amikor az a szájában tartja, továbbá játék közben tartsa úgy a tárgyat, hogy a kutyának lehetősége legyen ráfogni az emberi kézre (gátolt harapás vizsgálata). A behozatalnál és a tárgyelvételnél a vizsgáztató a fokozatosságra törekszik: vagyis előbb mindig „szépen kéri” a kutyát, majd ha nem megy, próbál erősebben is hatni rá.

A feladat értékelése

„Megfelelő”: A kutya legalább az egyik tárggyal játszik az emberrel, a tárgyat kérésre vagy kérés nélkül legalább kétszer visszahozza és legfeljebb 1-2 nem túl erős felszólításra átadja. A feladat még akkor is „Megfelelő”, ha a kutyát rá lehet ugyan venni a játékra, de a tárgyat útközben ismételten elhagyja, vagy a Felvezetőhöz viszi, illetve utána kell menni és kivenni a szájából. Ha az ember a szájába nyúl, hogy a játékot kivegye nem fog rá a kézre. Vagy a kutyát a játék nem érdekli, de nem válik kontrollálhatatlanná.

„Nem megfelelő”: A kutya azért nem játszik, mert kifejezett félelmet mutat, vagy rá lehet venni a játékra, de a tárgyat minden esetben elviszi, úgy kell utánamenni, s miközben az ember megpróbálja kivenni a szájából a játékot, ráfog a kezére, akár véletlenül is.

A többi feladatban mutatott teljesítménytől függetlenül a teljes vizsgát sikertelenre kell értékelni, amennyiben a kutya a játék közben annyira "bepörög" hogy a játékot egyáltalán nem lehet tőle elvenni, és/vagy morog és/vagy a kézre fájdalmat okozóan ráfog vagy fél.

3.8.

Helyszín: Berendezett szűk szoba (kb. 10-25 m²). Jelen vannak: Négy idegen ember, a vizsgáló kutya és Felvezetője, vizsgabizottság tagjai. Ketten széken ülve egy asztalnál félhangosan beszélgetnek és kezükben egy-egy szendvicset tartanak, a köztük levő alacsony (max. 60cm magas) asztalon egy tálcán keksz, szendvicsek, pohárban üdítő. Az asztalnak támasztva egy mankó. Az egyik sarokban áll egy harmadik személy, az ajtóval szemben pedig a negyedik személy egy kerekesszékekben ül.

Feladat célja: Idegen zsúfolt helyre való belépéskor mutatott viselkedés vizsgálata, kerekesszékekkel közlekedő emberrel szembeni reakció.

Feladat leírása: A Felvezető a kutyát 1 m-es pórázon tartva belép a helyiségbe. Az ajtóban megállnak, a Felvezető becsukja maga mögött az ajtót. Ekkor a velük szemben lévő kerekesszékes ember lassan közelít feléjük, üdvözlí őket, majd a kutyára orientálva kedvesen és hangosan folyamatosan beszél hozzá. A Felvezető viselkedjen természetesen, s próbáljon a kutyával megismerkedni szándékozó emberek kedvében járni! A kerekesszékes a kutyához érve megsimogatja: először felülről a fejét néhányszor, azután a hátát is. (Ha a kutya elhúzza a fejét, akkor ott, ahol, és ahogyan tudja.) Majd megtapogatja a kutya egész testét, különös tekintettel az érzékeny testtájakra (szem, fül, száj, lágyék). Ha a kutya kitér, megkéri a Felvezetőt, hogy segítsen neki a kutyát alkalmas pozícióba hozni. Ezután a Felvezető felteszi a kutyára az előre odakészített hámat. Amint végzett, megdicséri a kutyát, néhány lépés után leveszi róla, s pár másodperc után ismét visszahelyezi rá, és újra megtesznek 3-4 lépést.

A feladat értékelése:

„Megfelelő”: A kutya a belépéskor kontrolláltan viselkedik, laza pórázon nyugodtan megáll, de legalábbis könnyen kontrollálható felderítő viselkedést mutat. A közeledő idegen felé orientál, és barátságos, vagy passzív illetve lehet ugyan elkerülő, de ez esetben is jól kontrollálható viselkedést kell mutasson. (Utóbbi esetben a Felvezető fizikai kényszer nélkül a kívánt pozícióba tudja hozni és abban megtartani a kutyát.) A felvett hám a kutyát láthatólag nem zavarja, az idegen érintését szívesen veszi, barátságosan, de legalábbis nyugodtan tűri. Ha bizonyos érintéseket (pl. fül, lágyék tapogatása) meg is próbál elkerülni (elhúzódik), a Felvezető könnyen rábíri a kutyát az érintés tolerálására.

„Nem megfelelő”: A kutya az üdvözléskor félelmet vagy kontrollálhatatlan elkerülést mutat, vagy túlságosan fel van pörögve és a Felvezető többszöri próbálkozásra sem tudja kontrollálni a kutyát. A kontrollhatóság hiányát az mutatja, ha a kutya kitér az idegen elől és a Felvezető nem tudja rábíri az idegen közelében maradásra, és/vagy a kutya félelmi-elkerülő viselkedése miatt az idegen nem tudja végrehajtani a kutya megfelelő testtájainak megtapogatását.

A többi feladatban mutatott teljesítménytől függetlenül a teljes vizsgát sikertelenre kell értékelni, amennyiben a Felvezető nem tudja a kutyára ráadni a hámat vagy a hám viselésétől a kutya viselkedése kontrollálhatatlanná válik.

3.9.

Helyszín: A 3.8. feladatban leírt helyszínnel azonos. Jelen vannak: Négy idegen ember, a vizsgáló kutya és Felvezetője, vizsgabizottság tagjai.

Feladat célja: Táplálékkal kapcsolatos kontroll szociális interakcióban, váratlan ingerek tűrése, zajérzékenység vizsgálata.

Feladat leírása: A 3.8. feladat elvégzése után közvetlenül a kutyával eddig foglalkozó idegen megkéri a Felvezetőt, hogy lépjen oda a kutyát pórázon vezetve az asztal bal oldalán ülőhöz és ismerkedjen meg vele. Az asztalnál ülő ember egy szendvicset tart a kezében, s amikor a Felvezető odalép hozzá üdvözlí őt. (A kutya állva marad.) Kezet nyújt, miközben a másik kezében lévő szendvics mintegy 30-40 cm távolságra van a kutya orrától (de nem tesz olyan félreérthető mozdulatot, mintha neki akarnák adni). Ezután megkéri a Felvezetőt, hogy ültesse le a kutyát, hogy őt is üdvözölhesse. Ha a kutya leült elé, megsimogatja a fejét, és a szendvicsből egy kb. kockacukor méretű darabot ad neki.

Mikor a Felvezető a kutyával az első személytől tovább lép az asztalnál ülő másik emberhez, hogy ott is bemutatkozzon, a már „otthagyt” személy hirtelen hátulról szó nélkül megcsípí a kutya bőrét. Fontos hogy gyors, váratlan mozdulat legyen, ne fájjon a kutyának, de azért kellemetlen lehet. Miután itt is lezajlott az üdvözlés (az előbb leírt módon, de ültetés és jutalomfalat adás nélkül), a kutya közelében álló mankó eldől, (de nem eshet a kutyára), majd pár másodperccel később az eddig passzívan a sarokban álló ember megszólaltat valamilyen zajos eszközt (csörgődob, kereplő), és kb. 10 másodpercig erős zajt kelt vele.

A feladat értékelése:

A feladatban két szempontból kell értékelni a kutyát, az egyes szempontok értékelése egymástól függetlenül történik.

Váratlan / erős ingerekkel szembeni reakció:

„Megfelelő”: A kutya barátságos/közömbös, az üdvözlési helyzetben jól kontrollálható, kellemetlen érintésre és az erős zajra legfeljebb odafordul, nem menekül, és az őt megcsípő ember felé nem kap oda, nem fél. A feladat minősítése akkor is „Megfelelt”, ha a kutya elugrik ugyan a hirtelen érintés, illetve zaj forrásától, de rögtön utána nyugodtan viselkedik.

„Nem megfelelő”: A kutya odakap az őt hirtelen megérintő kézhez vagy elugrik a zaj forrásától, vagy félelmi reakciót mutat és a Felvezető nem, vagy csak nagyon nehezen tudja megnyugtatni.

A többi feladatban mutatott teljesítménytől függetlenül a teljes vizsgát sikertelenre kell értékelni, amennyiben a kutya odakap az őt hirtelen megérintő kézhez.

Táplálékkal kapcsolatos kontroll:

„Megfelelő”: A kutya közömbösen reagál a kenyeret tartó emberekre, rászólás nélkül vagy 1 finom rászólás után nem próbálja meg megérinteni a kenyeret, az emberekre orientál, és az ismerkedéskor neki nyújtott jutalomfalatot finoman, az ujjak szájba vétele nélkül veszi ki az ember kezéből. A feladat minősítése még akkor is „Megfelelt”, ha a kutya bár nem nyúl a szendvicshez, de szinte kizárólag azt nézi, és a Felvezető nem nagyon képes érdeklődését az

emberekre irányítani. A neki nyújtott jutalomfalatot az ujjakat is szájába véve, de fájdalmat nem okozva veszi ki az ember kezéből.

„Nem megfelelő”: A kutya megérinti (pl. orrát odanyomva megszagolja) a kézben tartott szendvicset, illetve ha a Felvezető a kutyát csak pórázrángatással, vagy háromnál több parancsszóval tudja a megfelelő pozícióban tartani.

A többi feladatban mutatott teljesítménytől függetlenül a teljes vizsgát sikertelenre kell értékelni, amennyiben a kutya belenyal vagy beleharap a kézben tartott szendvicsbe, és/vagy ha a felé nyújtott jutalomfalatot fájdalmat okozó módon veszi el.

Ha a 3.9. feladat két részfeladatából (Váratlan / erős ingerekkel szembeni reakció; táplálékkal kapcsolatos kontroll) bármelyik részfeladat „Nem megfelelő” minősítésű, akkor az egész feladat nem megfelelt minősítést kap.

3.10.

Helyszín: A 3.8-9. feladatokban használt helyiség. Jelen vannak: Idegen ember, a vizsgázó kutya és Felvezetője, vizsgabizottság tagjai.

Feladat célja: Póráz nélküli kontrollálhatóság, élelemmegtagadás.

A feladat leírása: A Felvezető és kutyája póráz nélkül, szabadon követésben belép a helyiségbe, az ajtót nyitva hagyja maga mögött. Két ember ül az asztalnál. A jobb oldali kérdőívet vesz elő, és a Felvezetővel helyet cserélve kitölteti azt. A Felvezetőnek saját belátására van bízva, hogy eközben kutyájával mit tesz, de pórázra nem veheti és nem utasíthatja ülésben, fekvésben vagy állásban helyben maradásra. Miközben a Felvezető a kérdőívet tölti, az asztalnál ülő másik személy „véletlenül” lelöki az asztal szélén levő szendvicset, lehetőleg úgy, hogy a kutyától mintegy fél méterre érjen földet. 30-35 másodpercig vár mielőtt felveszi azt. A Felvezető a feladat végrehajtása során nem érhet hozzá a kutyához vagy a nyakörvhöz.

A feladat értékelése:

„Megfelelő”: A kutya nyugodtan viselkedik, s végig a Felvezető kontrollja alatt van anélkül, hogy azt a Felvezetőnek feltűnő módon kifejezésre kellene juttatnia. A kutyát a leesett élelem nem érdekli, illetve legfeljebb egy, kulturált (halk) rászólás elegendő ahhoz, hogy a kutya ne nyúljon az élelemhez. A feladat minősítése még akkor is „Megfelelő”, ha a kutya a Felvezető kontrollja alatt van, de ezt feltűnő módon, a kutya legfeljebb kétszeri határozott utasításával kell megvalósítsa. Az is elfogadható, ha a Felvezető nem kontrollálja a kutyát, de az ennek ellenére nyugodtan, összeszedett módon viselkedik (mérsékelt felderítő viselkedés megengedett), de a leesett élelem iránt nem érdeklődik.

„Nem megfelelő”: A kutya a leesett élelemhez hozzáér, és/vagy teljesen kontrollálatlanul bóklászik a helyiségben és ismételt (több, mint kétszeri) határozott tiltás, illetve fizikai közbeavatkozás kell ahhoz, hogy ne vegye fel a leesett ételmezt. A feladat minősítése akkor is „Nem megfelelő”, ha a kutya elhagyja a helyiséget és a Felvezető hívására nem tér 5 mp-en belül vissza.

A többi feladatban mutatott teljesítménytől függetlenül a teljes vizsgát sikertelenre kell értékelni, amennyiben a kutya elfogyasztja a leesett élelmet, illetve ha elhagyja a helyiséget és a Felvezető legfeljebb háromszori hívására sem jön vissza.

3.11.

Helyszín: A 3.8-10. feladatokban is használt helyiség. Jelen vannak: Idegen ember, a vizsgázó kutya, vizsgabizottság tagjai. Élelem nincs jelen.

Feladat célja: Idegen helyen Felvezetőtől való szeparáció hatása a viselkedésre.

Feladat leírása: A Felvezető pórázon bevezeti a kutyát, a pórázt az idegen embernek adja át, majd a Felvezető elhagyja a helyiséget. (Előtte a kutyát utasíthatja, hogy maradjon ott.) Az idegen a pórázt, ha csak lehet, lazán tartja, de nem engedi, hogy a kutya kimozdítsa őt pozíciójából (ha a kutya rángatja a pórázt, erősen tartja, de nem ránt vissza). Két perc csendes várakozás után a Felvezető visszajön. Hangosan üdvözli a kutyát, az idegen ekkor elengedi a pórázt.

A feladat értékelése:

„Megfelelő”: A kutya nyugodtan viselkedik, lefekszik, ül vagy áll, s a visszatérő Felvezetőt örömmel, de visszafogottan üdvözli, vagy pedig a visszatérő Felvezetővel nem foglalkozik. A feladat minősítése még akkor is „Megfelelő”, ha a kutya a várakozás alatt ismételt megpróbálja elhagyni a helyét, időnként halkán nyüszög, és/vagy intenzíven érdeklődik az idegenek vagy a környezet iránt, de a pórázt legfeljebb egy-egy alkalommal feszíti meg.

„Nem megfelelő”: A kutya ismételt próbálkozások után sem nyugszik le, folyamatosan próbál mozogni, háromnál többször meghúzza vagy megrántja a pórázt, és/vagy hangosan vokalizál (ugat, nyüszít stb.).

3.12.

Helyszín: Zavarásmentes nyílt terület, ahol sem emberek, sem más kutyák nincsenek látótávolságban. Jelen vannak: Idegen ember, a vizsgázó kutya és Felvezetője, vizsgabizottság tagjai.

Feladat célja: Emberi viselkedés barátságosságot illetve fenyegetést jelző kulcsingereire adott reakció vizsgálata.

Feladat leírása: A kutyát a Felvezető kiköti egy fához vagy egyéb tereptárgyhoz (a kutya mellett és mögött 2 méteren belül nem lehet kerítés vagy a kutya mozgását akadályozó tárgy) kb. 1.5 m hosszú pórázon lefekteti és a kutya mögé áll. A Felvezető ezek után nem szólhat, és nem jelezhet a kutyának. A kutya számára ismeretlen személy (javasolt hogy a vizsgabizottság egyik tagja legyen) kb. 10 m-ről, szemből közelíti meg a kutyát. A teszt akkor indul, mikor az idegen személy a kutyával felveszi a szemkontaktust. A tesztpróba 3 szakaszból áll:

Barátságos megközelítés:

Az idegen ember a szemkontaktus felvétele után kutyát nevén nevezve, hozzá folyamatosan beszélve, lazán odamegy a kutyához és megsimogatja, ha a kutya hagyja.

Fenyegető megközelítés:

Az idegen ember visszatér az eredeti helyére, kb. 10 m-re a kutyától. Ha a kutya közben feláll és testével elfordul, akkor a Felvezető visszairányítja, majd újra mögé áll és csendben várakozik. A szemkontaktus felvétele után az idegen kissé előredöntött felsőtesttel, szótlanul, lassan megközelíti a kutyát, időnként megállva 3-10 másodpercre, végig a szemébe nézve.

Ha a kutya megszakítja a szemkontaktust és nem veszi fel újra néhány másodpercen belül, akkor az idegen természetesnek tűnő módon, köhögéssel vagy fűrugdossással megpróbálja visszaterelni a figyelmét. Amennyiben ez nem sikerül, tenyérrrel megütögeti a combját, hogy az így keltett hanggal terelje magára a kutya figyelmét. Ha a kutya ekkor sem veszi fel a szemkontaktust, akkor ennek a teszszakasznak vége. Következik a 'feloldás' szakasz (lásd alább).

Ha kutya közben visszanez az idegen emberre, akkor az folytatja a megközelítést, amíg oda nem ér a kutyához és megsimogatja azt, ha a kutya hagyja.

Amennyiben közben a kutya ugatni/morogni kezdett, akkor az ember csak póráztávolságra folytatja a megközelítést.

Feloldás:

Az idegen leguggol ott, ahol a 'Fenyegető megközelítés' szakasz végén van (illetve ha eljutott a kutyáig, akkor két lépést hátralép.) és megkéri a Felvezetőt, hogy oldja le kutyát a pórázról. A kutya szabadon eresztésekor hívni kezdi a kutyát szóval és tapssal. Ha a kutya kartávolságon belül megközelíti az idegent és hagyja, akkor megsimogatja. Ez a szakasz a simogatásig, de maximum 15 másodpercig tart.

Minden kutyával egymás után kétszer végezzük el a fenyegető megközelítést és a feloldást, de csak akkor, ha a kutya nem volt passzív vagy barátságos az első alkalommal. Az ismétlések között kb. 1 perc a szünet, ami alatt a kutya pórázon marad. Az első próba alatt a Felvezető csendben áll, és semmilyen módon nem instruálhatja a kutyát. Az ismételt próba során azonban beszélhet a kutyához és mozoghat, de a helyét nem hagyhatja el.

A feladat értékelése:

„Megfelelő”: A kutya már az első „fenyegető” megközelítésnél barátságos, s amint az idegen ember a közelébe ér, keresi vele a kapcsolatot (csóválás, topogás vagy aktív közeledés). Szemkontaktus folyamatos tartása nem hiba, ha nem lehet kiprovokálni a támadást. A feladat minősítése akkor is „Megfelelt”, ha a kutya végig passzív, vagy passzívan elkerülő magatartást mutat (elfordítja a fejét, de liheg, nyugodt), vagy a Felvezetőt nézi, illetve ha az első „fenyegető” megközelítés alkalmával aktívan elkerülő viselkedést mutat (hátrál, ugat, de nem támad ki) ugyanakkor a próba ismétlésekor barátságosan vagy passzívan viselkedik.

„Nem megfelelő”: A kutya mindkét „fenyegető” megközelítés alkalmával aktívan elkerülő viselkedést mutat (hátrál, ugat, még ha nem is támad ki), vagy ha a kutya a teszt bármely szakaszában aktív fenyegető viselkedést mutat (kitámad az idegen felé).

A többi feladatban mutatott teljesítménytől függetlenül a teljes vizsgát sikertelenre kell értékelni, amennyiben a kutya erre a feladatra „Nem megfelelő” minősítést kapott.

3.13.

Helyszín: Zavarásmentes szabad terület, ahol sem emberek, sem más kutyák nincsenek látótávolságban. Jelen vannak: Idegen ember, a vizsgázó kutya és Felvezetője, vizsgabizottság tagjai.

Feladat célja: Emberrel szembeni agresszív késztetések vizsgálata táplálék - kompetíciós helyzetben.

Feladat leírása: A teszthez nagyméretű (minimum 20 cm hosszú), főtt marhacsontra van szükség. A Felvezető odaadja a kutyának a csontot, és nála hagyja addig, míg a kutya intenzíven rágcsálni nem kezd. Ekkor a Felvezető a következőket teszi (teszt közben őt a vizsgáztató instruálja folyamatosan arról, hogy mit és hogyan tegyen):

- 1, Többször megsimogatja a kutya fejét az ornyeregtől a fejtetőig (kb. 5 mp.).
- 2, Majd ugyanazzal a kezével megfogja a csontot (anélkül, hogy a másik kezével a kutyához nyúlna, és megpróbálja elkérni tőle (5 mp.)
- 3, Majd, ha még nem tudta elvenni, bármilyen módszerrel megpróbálja megszerezni a csontot (bántalmazni a kutyát, illetve csereként, pl. teniszlabdát felajánlani neki nem szabad.
- 4, Ha a Felvezetőnek sikerült a csontot elvennie a kutyától, megdicséri, majd visszaadja neki.

Ezt követően a tesztet újra el kell végezni, de most a vizsgáztató (idegen ember) próbálja meg a fent leírt módon elvenni a kutyától a csontot. Ha a kutyát nem lehet rávenni semmilyen módon arra, hogy a felajánlott csontot a birtokába vegye és rágni kezdje, akkor meg kell próbálni számára kívánatosá tenni azt (pl. májkrémmel való bekenéssel).

A feladat értékelése:

„Megfelelő”: A kutya a Felvezetőnek hangtalanul engedi, hogy elvegye a csontot, és nem nyúl utána, és az idegennel szemben is így viselkedik, vagy utánanyúl a csontnak, de nem fog rá a csontra, illetve simogatásra megáll a rágással, szorosan fogja a csontot, de azután azért könnyen el tudja tőle venni a Felvezető vagy az idegen a csontot.

„Nem megfelelő”: A kutya a Felvezetővel vagy az idegennel való interakció során utána nyúl a csontnak, vagy ráfog a csontra és/vagy huzakodik, mielőtt odaadná nekik a csontot, és/vagy a Felvezető vagy az idegen próbálkozásaikor a kutya morog vagy megdermed (hosszabb ideig megáll a rágással és feszülten, mozdulatlanul figyel).

XXXXXXXXXX

A többi feladatban mutatott teljesítménytől függetlenül a teljes vizsgát sikertelenre kell értékelni, amennyiben ez a vizsgafeladat „Nem megfelelt” minősítést kapott

4. A temperamentum vizsgálat (első részvizsga) értékelése

A kutya és Felvezetője minősítését az egyes feladatok (összesen 13) értékelése alapján a vizsgabizottság tagjai külön-külön végzik el az előre nyomtatott értékelőlapok felhasználásával. Az értékelés a megadott szempontok mérlegelése alapján kétfokozatú skála alkalmazásával történik (Megfelelt - Nem felelt meg).

A vizsgabizottság az egyes tagok által feladatonként adott minősítések összevetésével és átlagolásával állapítja meg a vizsga végeredményét. Tehát egy feladat minősítése minimum 2 vizsgabizottsági tag azonos minősítésével alakul ki.

A kutya és Felvezetője a teljes vizsgára akkor kaphat „Megfelelt” minősítést, ha egyetlen feladatban sem mutattak kizárásra okot adó viselkedést, és az összesítés után legfeljebb egy feladatban kaptak „Nem megfelelő” értékelést.

Fontos azonban, hogy ha a vizsgabizottsági tagok közül csak egyetlen személy (legyen az akár az elnök, akár a belső vagy külső delegált személy) a feladatok bármelyikét úgy értékelte, hogy abban kutya vagy Felvezetője kizárásra okot adó viselkedést mutatott, akkor ez alapján nem lehet a teljes vizsgát sikertelenre értékelni, de ezt a tényt rögzíteni kell a jegyzőkönyvben. A „Közreműködő Szervezet” ebben az esetben köteles külön szakértői bizottságot felállítani és a videó felvétel alapján újra értékelni a vizsgát. A döntésről pedig részletes indoklással írásban értesíteni kell a vizsgát szervező szervezetet.

5. A terápiás kutyák második részvizsgálója: Viselkedés valós terápiás helyzetben

A második részvizsgálóra a sikeres temperamentum teszt napját követő minimum 60 nap elteltével, de 240 napon belül kell hogy sor kerüljön. Amennyiben 240 nap elteltével sincs meg a sikeres második részvizsga, úgy a temperamentum vizsgát is újra kell teljesíteni. A második részvizsga határidejével kapcsolatos itt részletezett szabályoktól csak a Közreműködő Szervezet irányító testületének egyhangú döntése alapján, rendkívül indokolt esetben (pl. egészségügyi vészhelyzet okozta fennakadás a munkában), és csak átmenetileg lehet eltérni. Az eltéréseket a Közreműködő Szervezet honlapján teszi közzé, és arról minden regisztrált szervezetet közvetlenül is értesíteni köteles.

5.1 A második részvizsgán való részvétel feltételei

A felkészítő tréninget csak a temperamentum vizsgálaton átesett, ott „Megfelelt” minősítést kapott párosok kezdeni meg. A második részvizsga előfeltétele egy felkészítő tréning elvégzése a kiképzést végző szervezet által arra kijelölt, levizsgázott és már legalább egy éve

rendszeresen dolgozó terápiás kutya-felvezető párosnál (felkészítést végző páros), bekapcsolódva az ő terápiás munkájukba. Az összesen legalább 15 látogatási alkalmat magába foglaló felkészítő tréning első foglalkozásán a vizsgára készülő személynek az adott célcsoporttal (amely egy legalább 5 főből álló csoport legyen) kell megismerkednie (állapot, fejlesztési célok). A második foglalkozáson kutya nélkül hospitál a felvezető mellett. A gyakorlás további szakaszában (legalább 13 látogatási alkalom) pedig a vizsgára készülő személy kutyájával, irányítás mellett dolgozik. Fontos, hogy a párosnak ott (annál a célcsoportnál) kell vizsgázniuk, ahol a gyakorlatot töltötték. Amennyiben egynél több célcsoportnál végezték a felkészülést, vizsgázniuk ott kell, ahol minimum 10 alkalommal végeztek felkészülési gyakorlatot. A felkészítő tréning után a kutya-felvezető páros vizsgára bocsátható. Ha a gyakorlatvezető úgy ítéli meg, hogy a vizsgára készülő párosnak további gyakorlási alkalmakra van szüksége, adott esetben további látogatási alkalmakat előírhat számukra. A záróvizsgára való felkészülés során a páros hetente legfeljebb 3 alkalommal vehet részt felkészítő foglalkozásokon (tehát maximális felkészülési intenzitás mellett is minimum 5 hétig kell tartson a felkészülés).

A látogatói programokon való részvétel feltétele továbbá, hogy a kutya megfeleljen a segítő kutyák számára előírt állategészségügyi szabályoknak. Az erről szóló igazolást a páros a terápiás helyszín látogatása előtt meg kell, hogy kapja. E követelmények a vizsga eljárásrend további részében kerülnek részletezésre.

5.2. A második részvizsga általános szabályai

- a) A vizsgabizottság 3 tagból álló testület, összetételét illetően a 'Vizsga eljárásrend' rendelkezik
- b) A vizsga annál a csoportnál zajlik, ahol a gyakorlat történt (illetve ahol legalább 10 alkalommal gyakoroltak - lásd 5.1. pont). Legalább 5 „terápiás alany” (továbbiakban alany) jelenléte szükséges.
- c) A vizsga időtartama legalább 30, legfeljebb 45 perc
- d) A vizsgára való felkészülés és a későbbi terápiás munka során a kutya kizárólag a Vizsga eljárásrendben meghatározott állategészségügyi előírások betartása esetén látogathat bármilyen Intézményt. Az ezek betartását igazoló dokumentumokat a Közreműködő Szervezet, a vizsgajegyzőkönyv kiállítására előtt ellenőrzi.
- e) A konkrét feladatokat és azok sorrendjét a gyakorlatvezető/felvezető/pedagógus együtt határozzák meg, az itt leírt feladattípusok alapján, a csoport és a kutya képességeinek, körülményeinek megfelelően. Minden feladattípust tartalmaznia kell a foglalkozásnak, egy feladat/játék több típust is egyesíthet. Legalább 5 feladatnak/játéknak szerepelnie kell a foglalkozáson. A kutyakiképző szervezet a vizsga bejelentett időpontja előtt legalább 15 nappal a saját adminisztrációs felületén fel kell töltsse a vizsga tárgyául szolgáló feladatok leírását tartalmazó dokumentumot, vagy meg kell adja az ahhoz hozzáférést biztosító linket. A vizsgára kijelölt elnök felelőssége a foglalkozásterv alapján eldönteni, hogy a tervezett gyakorlatok

elégsek-e ahhoz, hogy a kutya terápiás munkára való alkalmasságát az alapján meg lehessen ítélni. Ha ezzel kapcsolatban fenntartásai vannak, kérheti a terv módosítását! Alapvető követelmény, hogy a kutya a vizsgán nagyrészt aktívan vegyen részt. A megküldött foglalkozásterv megfelelőségéről az elnök 2 napon belül nyilatkozik, amennyiben nem találta megfelelőnek a tematikát, úgy a kiképző szervezetnek lehetősége van az elnök instrukciói alapján még egy alkalommal egy javított tervet benyújtani. A javított foglalkozástervet minimum 5 nappal a vizsga időpontja előtt kell megküldenie, amelynek megfelelőségéről az elnök 24 órán belül nyilatkozik. Amennyiben továbbra is úgy találja, hogy a foglalkozásterv nem megfelelő, a vizsga elmarad. A konkrét feladatoktól a helyszínen alaposan indokolt esetben eltérni a vizsgabizottság elnökével történt egyeztetés után lehet, de minden eltérést jegyzőkönyvben kell rögzíteni, megfelelő indoklással ellátva.

A Felvezető a kutyát saját módszerei szerint jutalmazhatja, kontrollálhatja, esetleg két feladat között rövid ideig pihentetheti, feszültségét oldhatja. A módszerek azonban szintén a vizsga tárgyát képezik (lásd vizsga értékelése). A Felvezető vagy a terápiás foglalkozásban részt vevő alany az általa kiválasztott motivációs eszközt (jutalomfalat, játék, stb.) megmutathatja a kutyának, de feladat végrehajtás közben nem tarthatja azt a kezében, azt csak a sikeres feladat végrehajtás után adhatja a kutyának. A Felvezető a kutyát a terápiás foglalkozáson a terembe belépés pillanatától az eltávozásig kizárólag póráz nélkül irányíthatja (kivéve az 5. feladatot).

5.3. Vizsgafeladatok

Kötelező feladattípusok:

1. A kutya és a Felvezető köszöntése. (Egyénileg meghatározható, de előre lerögzített koreográfia szerint –pl. pacsival, jutalom falattal, stb.).
2. A kutya körbeülése/állása/fekvése, különböző testrészeinek érintése, simogatása, ölelése (a kutya megérintése kötelező).
3. Mozgás és zaj a kutya körül: pl. hangos zajkeltés és szaladgálás, séta, kerekesszékkal való gurulás, melyben legalább öt alany részt vesz.

A kutya a feladat végrehajtása közben nem lehet pórázon. Feladat végrehajtása közben nem kaphat folyamatosan jutalomfalatot, egy-egy falatot kaphat, ezt a vizsgabizottság feladata figyelemmel kísérni. A kutyát kontrollálni lehet, de a kontroll nem lehet fizikai kontroll (felvezető nem érhet hozzá a kutyához). Ennél a feladatnál a Felvezető viselkedését hangsúlyozottan kell értékelni. Amennyiben a célcsoport nem képes elegendő mozgást és zajt kelteni, akkor is végre kell hajtani a feladatot - legyen a vizsga olyan helyszínen, ahol az alanyok vagy legalább a célszemélyekkel foglalkozó szakemberek képesek elegendő mozgást és zajt kelteni. A vizsgabizottsági tagok kérhetik a feladat ismétlését, illetve külön elvégzését, ha nem volt megfelelő.

4. Ügyességi feladat. Az alábbi listából legalább 3 feladatot tartalmazó játék/feladat végrehajtása szükséges:

a) Apportírozás bármilyen tárggyal

b) Akadály (ugró, kúszó, pad, stb). Nem minősül akadálynak, ha a kutya a talajon, vagy szőnyegen sétál.

c) Bármilyen trükk: hempergés, tolatás, pacsí-adás, forgás, ugatás vezényszóra vagy egyéb „trükk” (az ültetés és a fektetés nem számít trükknek).

d) A terápián részt vevő alany kér bármilyen feladatot a kutyától.

5. A kutya vezetése az alany által pórázon irány- és tempóváltásokkal. Ténylegesen az alany vezesse a kutyát laza pórázon, a Felvezető nem foghatja a kutya pórázat/hámját, és ne vezesse jutalomfalattal vagy a jutalomfalat tartó kéz imitálásával a kutyát. Az alanytól lehet jutalomfalat, de azt nem tarthatja a kutya orra előtt.

6. Foglalkozás közben egy idegen felnőtt lép zajosan a terembe (hogya a kutya mindenképp észrevegye), a kutya közelében megáll, a foglalkozást nézi.

7. Jutalomfalat adása kutyának minimum 3 alany által: tetszőleges feladatnál, a feladat végrehajtása után.

5.5. Az értékelés szempontjai az egyes feladattípusoknál

„Megfelelt” a feladat minősítése a következő esetekben:

A kutya

a) folyamatosan a Felvezető kontrollja alatt van, vezényszóra és/vagy kézjelre engedelmeskedik nem csak a Felvezetőnek, hanem az alanyoknak is. A Felvezető kis segítségével megengedett (halk vezényszó vagy kézjel).

b) nyugodtan viselkedik, semmilyen ingertől nem lesz izgatott, vagy csak kis mértékben, és az könnyen, gyorsan kontrollálható a Felvezető által.

c) A simogatást, érintést, ölelést nyugodtan tűri, láthatóan élvezi.

d) élvezi, de legalább jól tűri a testközeleli helyzeteket

e) fájdalmat nem okozva, finoman veszi el a jutalomfalatot, illetve adja oda a visszahozott tárgyakat

f) motiválható és a Felvezető képes jól kihasználni a kutya motivációs rendszerében rejlő lehetőségeket.

„Nem megfelelő” az egyes feladatok minősítése abban az esetben, ha a következő jelenségek bármelyike megfigyelhető az adott vizsgafeladat során:

a) A kutya kikerül a Felvezető kontrollja alól, és azt néhány (max. 10) másodperc alatt nem tudja visszaszerezni.

b) A kutya kitámad, harap, kapkod, morog, vicsorog, vagy agresszív viselkedésnek bármely egyéb jelét mutatja, tereli az alanyokat, hisztérikusan ugat, vonyít, borzolja a szőrét.

c) A kutya félelmi reakciót mutat.

d) A kutya az alanyokat megijeszti, fellöki, elrántja (pl. pórázon vezetésnél - kivéve, ha az alany súlyos figyelmetlensége okozta, hogy a kutya elrántotta) nekik bármilyen módon fájdalmat okoz.

e) A kutya olyan mozgékony vagy olyan motiválatlan, ami a foglalkozás légkörének rovására megy.

f) A Felvezető a kutyával vagy az alanyokkal fizikailag vagy verbálisan durván bánik.

g) A kutya teljesíti ugyan a feladatot, de feltűnően stresszel, félve vagy kedvetlenül, láthatólag csak a belénevelt fegyelem miatt engedelmeskedik.

h) Felugrál a terápiában résztvevő személyekre vagy a felvezetőre.

i) A kutya vét a szobatisztaság szabálya ellen.

j) A Felvezető láthatólag nem ismeri saját kutyája viselkedését, rosszul alkalmazza a motivációt és gátlást.

k) A Felvezető a terápiát vezető szakember utasításait nem hajtja végre, vagy nem figyel rá, vagy oly módon lépi túl a kompetencia-határait hogy az a foglalkozás rovására megy.

5.6. A „Viselkedés valós terápiás helyzetben” összesített értékelése

Minden feladatot külön kell értékelni. Az egyes feladatokra – „Megfelelt” – „Nem megfelelő” értékelést lehet adni, az alábbiakban leírtak szerint.

A Felvezető mind a hét feladattípust be kell, hogy mutassa a vizsga során. A vizsgabizottság az egyes tagok által feladatonként adott minősítések összevetésével és átlagolásával állapítja meg a vizsga végeredményét. Tehát egy feladat minősítése minimum 2 vizsgabizottsági tag azonos minősítésével alakul ki.

A kutya és Felvezetője a teljes vizsgára akkor kaphat „Megfelelt” minősítést, ha egyetlen feladatban sem mutatott kizárásra okot adó viselkedést, és az összesítés után egy feladatban sem kapott „nem megfelelő” értékelést. Egyéb esetekben a vizsgát sikertelenre kell értékelni.

Fontos azonban, hogy ha a vizsgabizottsági tagok közül csak egyetlen személy (legyen az akár az elnök, akár a belső vagy külső delegált személy) a feladatok bármelyikét úgy értékelte, hogy abban kutya vagy Felvezetője kizárásra okot adó viselkedést mutatott, akkor ez alapján nem lehet a teljes vizsgát sikertelenre értékelni, de ezt a tényt rögzíteni kell a jegyzőkönyvben. A „Közreműködő Szervezet” ebben az esetben köteles külön szakértői bizottságot felállítani és a videó felvétel alapján újra értékelni a vizsgát. A döntésről pedig részletes indoklással írásban értesíteni kell a vizsgát szervező szervezetet.

5.7. A terápiás párosok tanúsítványának érvényessége

A terápiás tanúsítvány 2 évre szól. A tanúsítvány lejártakor a kutyakiképző szervezetnek a terápiás intézmény által kiállított igazolást kell benyújtania arról, hogy a páros probléma nélkül dolgozik és a kérelem benyújtását megelőző 2 év alatt legalább 15 hónapot dolgozott heti rendszeres terápiát végezve a kutyával. A kérelem benyújtásának az is feltétele, hogy a minimum 15 "aktív" hónapból legalább 8 hónap a hosszabbítási kérelem benyújtásának idejét megelőző 1 évben történt meg. Amennyiben a terápiás kutya-felvezető páros más segítőkutya kiképző szervezethez szeretne tartozni, a tanúsítvány akkor állítható ki számukra, ha az előző kiképző szervezet igazolja, hogy a páros eddig problémamentesen dolgozott és hozzájárul a szervezetváltáshoz. Ellenkező esetben a párosnak újra kell vizsgáznia. Amennyiben a segítőkutya kiképző szervezet nem vállal felelősséget a páros munkájáért, a tanúsítványt az érvényesség lejárta előtt is bármikor érvénytelenítheti.

A terápiás párosok tanúsítványának hosszabbításával kapcsolatos itt részletezett szabályoktól csak a Közreműködő Szervezet irányító testületének egyhangú döntése alapján, rendkívül indokolt esetben (pl. egészségügyi vészhelyzet okozta fennakadás a munkában), és csak átmenetileg lehet eltérni. Az eltéréseket a Közreműködő Szervezet honlapján teszi közzé, és arról minden regisztrált szervezetet közvetlenül is értesíteni köteles.